

Påskan – La Semana Santa - En viktig del av Torreviejas kultur

Du tenker kanskje at vi er tidlig ute. Men programmet for påskan 2010 i Torrevieja ble faktisk presentert allerede i februar, og under den siste helgen i februar startet de første konserter og konferanser under temaet "Anunciamos tu Muerte, proclamamos tu Resurrección" – fritt oversatt: "Vi varsler din død, og kunngjør din oppstandelse". Dette er da aktiviteter som henger sammen med fasten, cuaresma, og som til slutt faller sammen med påskeparadene gjennom byen. Fasten startet "Miércoles de Ceniza" (askeonsdag 17.2.) og varer i 40 dager.

Fra karneval til faste. Kontraster i spansk kultur

I dagene før askeonsdag er det karnevalstid. Med gater fulle av feststemte borgere som gleder seg over å se parader med mennesker i fantasi-fulle og fargerike forkledninger, akkompagnert av fengende rytmer og høy musikk. Så følger la Cuaresma, fastetiden, en tid for refleksjon, bot, bønn og åndelig forberedelse til påskemysteriet. Dette bringer tanken mot Det gamle testamente og Forkynneren som forteller oss at alt har sin tid: - en tid til å gråte, en tid til å le, en tid til å sørge, en tid til å danse - - -

Påskan utløser kreativitet.

La Semana Santa representerer tidspunktet der Torreviejas innbyggere forenes i troen, og der mange inntrykk utløser følelser. Selv om spanjolene også lever i et sekularisert samfunn på linje med oss skandinaver, er tiden kommet for meditasjon og praktisering av Guds bud. Vi får en demonstrasjon av aktiviteter, utløst av religiøs inspirasjon som har gitt næring til en bred folkelig kultur. En blanding av kunst, tradisjon og religiøs ærbødighet. Dette kan vi tydelig se av påskens prosesjoner (desfiles procesionales) der såkalte **pasos** blir båret av både menn og kvinner. Det er en ære å få være **costalero** eller **costalera**.

Pasos.

En paso inneholder en skulptur eller grupper av skulpturer som forteller om de viktigste hendelsene fra el Nuevo Testamento, om Jesu lidelse og død (la Pasión de Jesu Cristo), fra Jesu inntog i Jerusalem og til hans oppstandelse (la Resurrección). Kan man tenke seg en bedre religionsundervisning med sin sterke dramaturgi?

I forbindelse med den enkelte paso må man også beundre den kunstferdige bruken av flere typer blomster, blomsterkranser og blomsterkroner.

En av de mest kjente pasos er "El Huerto" som viser oss en scene fra Getsemane, hagen der Jesus oppholdt seg for å be med disiplene natten før korfestelsen. Dette er et kunstverk skapt av flere kunstnere. Pasoen veier 1.500 kilo, og må bæres på skuldrene til minst 100 costaleros. Den ble båret gjennom Torrevieja for første gang i 1985. Til denne paso følger det også en fane som også er et kunstverk. Den har stenger med relieff i sølv. Fanen er laget av grønn fløyel med applikasjoner av gulltråder, i sentrum det hellige alterbeger omkranset av olivengrener. Alterbegeret er kjennemerket til denne **cofradía** som heter "Cofradía de Nuestro Padre Jesús en el Huerto de los Olivos".

Cofradías.

Cofradías er foreninger av personer med felles interesser for å arbeide mot felles mål. Det kan være alt fra gjensidig støtte til barmhjertighetsoppgaver i samfunnet.

Historikere mener at kristne cofradías allerede vokste frem fra kretsen rundt Jesus og hans disipler og Maria. De har selvfølgelig utviklet seg forskjellig gjennom tidene. Cofradías som er opptatt av Jesu lidelseshistorie, finner man først i det 16. århundre.

Bruk av begrepet cofradía i Torrevieja mener man å kunne tidfeste til året 1807, men kildene er usikre. Den eldste eksisterende heter "Cofradía de la Convocatoria y Mujer Samaritana".

I Torrevieja er det 14 cofradías som ligger under paraplyorganisasjonen "Junta Mayor de Cofradías de la Semana Santa" (JMC). Sammen har de ansvaret for påskearrangementet. Med JMC som koordinator jobber medlemmene av disse foreningene i mange måneder med å forberede påskens begivenheter. JMC organiserer ikke bare påskeprosesjonene, men også andre aktiviteter i tilknytning til påskan. Det er cofradíane som i løpet av de siste par ti-år har skapt nåtidens imponerende prosesjoner.

Prosesjonene.

Påskan starter allerede Palmesøndag (Domingo de Ramos). Så følger Lunes -, Martes -, Miércoles -, Jueves -, Viernes Santo, og Sábado santo (Sábado de Gloria) og Domingo de Resurrección (Jesu oppstandelse). I løpet av alle disse dagene er det høytidelige opptog eller prosesjoner, der vi dag for dag kan se evangeliet konkretisert gjennom bilder og skulpturer som fremstiller hele historien fra Jesu siste måltid med disiplene og til korsfestelsen.

På vei til Golgata

Kanskje den mest stemningsfulle prosesjonen er den som finner sted Jueves Santo om kvelden, og som kan holde på i fem timer utover natten: SOLEMNE PROCESIÓN DEL SILENCIO. Vanligvis beveger pasosene seg med nøyaktige og presise bevegelser, akkompagnert av musikkorps og trommer. Denne beveger seg i mørke og i fullstendig stillhet.

Drakter.

Noen av deltakerne bærer folkedrakter, andre sorte klær eller sørgeklær. Mange går med fargerike kapper. Men hvorfor har de spisse hatter (capirotes) og masker som kan minne om Ku Klux Klan? De kalles nazarenos og symboliserer de botferdige personer som fanget Jesus, og som derfor vil skjule sin sorg og sin anger. Denne vide og kapelignende kledning som går helt ned til føttene, heter på spansk "túnica". Fra slutten av 1980-tallet skapte modister eller motekunnsnere forskjellige kappemodeller, slik at nå har hver cofradía sine egne kapper i forskjellige farger.

Nazareno

El Domingo de Resurrección (oppstandelsen).

Dette er den store dagen i spansk påske: Med dette er ringen sluttet. Julehøytiden og påskan hører sammen: Julen forteller om Gud som fødes på jorden og kommer nær menneskene. Påskan handler om det mest sentrale i kristendommen. Døden overvinnes. Jesus kommer tilbake og gir nytt liv og mot til å leve. Påskens avslutning markerer også slutten på fastetiden. På nytt kan vi med Forkynneren si at det er tid for å danse og le - - -

Betydning for turismen.

La Semana Santa i Torrevieja blir av ulike kilder betraktet som en av de viktigste severdigheter i Valenciaregionen. Derfor er også Torrevieja kommune med på å holde liv i tradisjonen med sin støtte til cofradías. Tusener av besøkende og turister vil bety inntekter for byen.

Påskemuseum. (Museo de la Semana Santa "Tomás Valcárcel Deza").

30. mai 1992 ble Torreviejas påskemuseum innviet. Museet er ikke dedisert til en katolsk helgen, men til den såkalte folkelige, hellige kunst. Der kan man nå se alt utstyr fra prosesjonene, fra de minste effekter til de mange ruvende pasos.

Museets adresse: Calle Formentera (ved siden av Restaurante Los Arcos).

Mars 2010.

Sven Karlsen